

3123₃

312₂

3122₆

Goede hygiëne, optimale kalveropfok

De jongste kalveren hebben meer een beperkte weerstand. Zéker daarom is het van het grootste belang om ze vanaf de geboorte tot en met het spenen zo min mogelijk bloot te stellen aan virussen, bacteriën en parasieten. Het consequent uitvoeren van hygiënische maatregelen verlaagt de infectiedruk bij kalveren en draagt bij aan een succesvolle opfok.

Om ervoor te zorgen dat jonge kalveren zo min mogelijk in aanraking komen met de voor hen risicovolle virussen, bacteriën en parasieten is het van belang om de volgende aandachtsgebieden goed in de gaten te houden: geboorte, biest en melk, huisvesting, (ruw)voer en water. Hier gaan we dieper op in.

Geboorte

Een schone afkalfstal met een goede hygiëne bij de geboorte (zoals schone handen en verlosmateriaal) en het kalf direct na de geboorte verplaatsen naar een schone eenlingbox of igloo zorgen mede voor een goede start. Dit is niet alleen zinvol ter preventie van bijvoorbeeld ziekten als paratuberculose en salmonella, maar ook ter voorkoming van besmetting met kiemen vanuit de mest van koeien. Deze kiemen vormen voor de koe zelf meestal geen probleem, maar zijn wel potentiële veroorzakers van diarree bij de kalveren.

Biest en melk

Een pasgeboren kalf is voor zijn weerstand afhankelijk van een snelle en voldoende opname van antistoffen uit de biest. Deze opname is onder meer afhankelijk van het kiemgetal van de biest. Een teveel aan bacteriën remt namelijk de opname van de antistoffen. ►

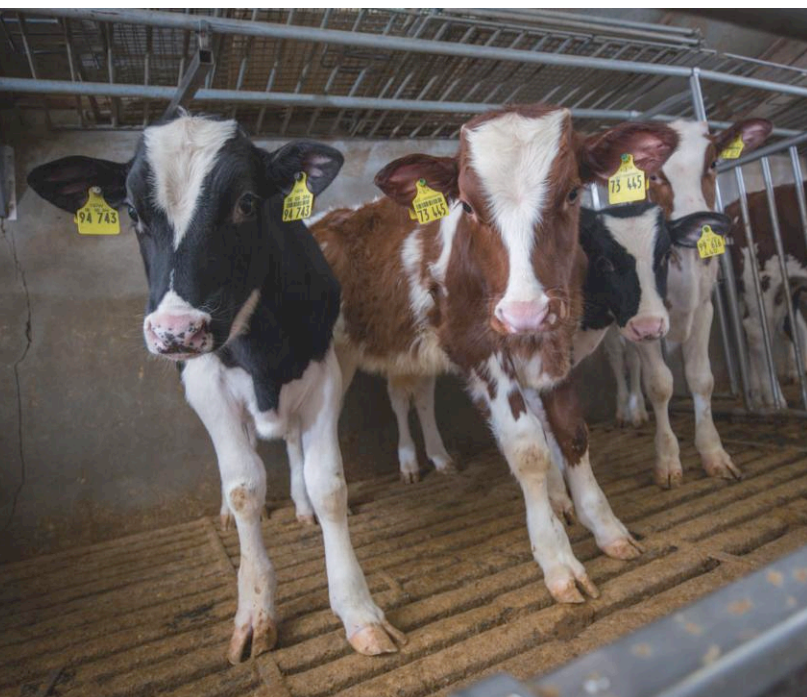
Uit onderzoek blijkt dat tientallen procenten van de verstrekte biest teveel bacteriën bevatten. Een belangrijke reden daarvan kan zijn dat de hygiëne bij het melken (van bijvoorbeeld spenen, uier, minimelker, handen, emmer) onvoldoende is. Om bacteriegroei zoveel mogelijk te remmen is het belangrijk om na de eerste voeding de resterende eerste biest in de koelkast te bewaren. Zo kunt u deze op een later moment zo schoon mogelijk aan het kalf geven.

Het is ook belangrijk de biest en melk met schoon materiaal te verstrekken. Elk kalf zijn eigen emmer en met name het reinigen van spenen en de draai-elementen van speenemmers zijn hierbij aandachtspunten. Voer de kalveren van jong naar oud en zieke dieren als laatste.

Eenlingbox en iglo

Omdat er vaak nog andere jonge kalveren aanwezig zijn, is het van belang dat het reinigen van eenlingboxen niet in de stal zelf gebeurt, maar in de buitenlucht. Laat de boxen na desinfectie goed opdrogen. Dit is belangrijk voor het verminderen van het aantal kiemen van bijvoorbeeld cryptosporidiën, die een belangrijke oorzaak vormen van diarree bij kalveren vanaf ongeveer vier dagen oud.

Om steeds de beschikking te hebben over schone huisvesting is het wenselijk om voldoende eenlingboxen of iglo's te hebben.

Bij een regelmatig afkalfpatroon (jaarrond) van een melkveekoppel is dat zo'n 15 procent van het totaal aantal afkalvende dieren. Het is ook aan te bevelen om de kalveren in een volgorde van jong naar oud naast elkaar te plaatsen.

Groepshuisvesting

Ook bij groepshuisvesting zijn er meerdere aspecten van belang voor het verlagen van de infectiedruk. Het advies is om kalveren op de leeftijd van circa veertien dagen te verplaatsen van de eenlingbox of iglo naar een schone groepshuisvesting met voldoende stro. Beperk het aantal kalveren per groep tot circa vier dieren, bij een kalverdrinkautomaat tot acht á tien. Is de maximale omvang bereikt, handhaaf deze groep dan als vaste groep, ook na het spenen (all-in all-out). Dit geldt ook voor een kalf dat in groei achterblijft; plaats deze niet terug naar een jongere groep.

Een goede afscheiding tussen de verschillende hokken zorgt ervoor dat de kans op besmetting (door likken, hoesten, mest) tussen de groepen zo klein mogelijk is. Omdat meerdere dieren een speen delen is bij het gebruik van een kalverdrinkautomaat de hygiëne van de spenen extra belangrijk. Vaak reinigen en regelmatig vervangen van de spenen is daarom gewenst.

Ruwvoer

Op veel bedrijven bestaat het ruwvoer van de kalveren tijdens de melkperiode uit hooi of luzerne. Een goede kwaliteit is van belang, maar ook dat het niet is vervuild met mestresten. Mestresten vormen een belangrijke besmettingsroute voor onder meer virusdiarree, cryptosporidiose, salmonella, paratbc en coccidiose.

Hooi dat op de voergang ligt kan door vieze laarzen besmet worden. Besmetting met mest kan ook plaats vinden als kalveren het hooi in het hok trekken. Bied daarom bij voorkeur het ruwvoer in een voerbak aan als gehakseld product met een lengte van 2 tot 5 centimeter. Een ruif met daaronder een opvangbak is ook een optie. Hooi dat uit de ruif valt kan dan schoon vanuit de opvangbak worden opgenomen.

Water

Tot slot is de waterhygiëne een aandachtspunt. Gebruikt u bronwater? Het is gewenst om dit te laten onderzoeken op onder andere het kiemgetal. Bij mensen kan water een belangrijke infectiebron voor giardia zijn. Deze parasiet wordt ook regelmatig bij kalveren vastgesteld als oorzaak van diarree tijdens de melkperiode en de daarop volgende levensmaanden.

Dagelijkse controle en bij bevuilding een snelle reiniging is een belangrijke maatregel om overdracht van ziekteverwekkers via het water te minimaliseren. ■